

**Victorian Certificate of Education
2006**

SUPERVISOR TO ATTACH PROCESSING LABEL HERE

STUDENT NUMBER

Figures
Words

Letter

--

**YIDDISH
Written examination**

Thursday 19 October 2006

Reading time: 2.00 pm to 2.10 pm (10 minutes)

Writing time: 2.10 pm to 5.00 pm (2 hours 50 minutes)

QUESTION AND ANSWER BOOK

Structure of book

<i>Section</i>	<i>Number of questions</i>	<i>Number of questions to be answered</i>	<i>Number of marks</i>	<i>Suggested times (minutes)</i>
1 – Part A	8	8	20	50
Part B	3	3	10	
2 – Part A	11	11	20	70
Part B	1	1	10	
3	4	1	15	50
			Total 75	170

- Students are permitted to bring into the examination room: pens, pencils, highlighters, erasers, sharpeners, rulers and any printed monolingual or bilingual dictionary in one or two separate volumes. Dictionaries may be consulted during the reading time and also during the examination.
- Students are NOT permitted to bring into the examination room: blank sheets of paper and/or white out liquid/tape.
- No calculator is allowed in this examination.

Materials supplied

- Question and answer book of 21 pages, including **Assessment criteria** on page 21.

Instructions

- Write your **student number** in the space provided above on this page.
- Write all your answers in the spaces provided in this question and answer book. The spaces provided give you an idea of how much you should write.

At the end of the examination

- Hand in this question and answer book at the end of the examination.

Students are NOT permitted to bring mobile phones and/or any other unauthorised electronic devices into the examination room.

This page is blank

SECTION 1 – Listening and responding

Instructions for Section 1 – Part A

Texts 1–3, Questions 1–8

You will hear three texts. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings of each text. You may make notes at any time.

Listen carefully to each text and then answer the questions in **ENGLISH**.

All answers **must** be based on the texts.

TEXT 1 – Answer the following questions in **ENGLISH**.

Responses in the wrong language will receive no credit.

You may make notes in this space.

Question 1

Where would you expect to hear this text?

_____ 1 mark

Question 2

Explain why Hanna made this call.

_____ 3 marks

Question 3

What alternatives does Hanna offer Rebecca?

_____ 3 marks

TEXT 2 – Answer the following questions in **ENGLISH**.
Responses in the wrong language will receive no credit.

You may make notes
in this space.

Question 4

Explain the relationship between Joe and Naomi. Give reasons for your answer.

3 marks

Question 5

In this context, what is the meaning of the expression ‘Black Sabbath’?

1 mark

Question 6

How does Joe react to Naomi’s secret?

3 marks

TEXT 3 – Answer the following questions in **ENGLISH**.
Responses in the wrong language will receive no credit.

You may make notes
in this space.

Question 7

Summarise the experiences that Helen had with the Jewish community in Vilne.

3 marks

Question 8

Explain Helen’s mixed feelings about the city and the Jewish community.

3 marks

Total 20 marks

Instructions for Section 1 – Part B

Texts 4 and 5, Questions 9–11

You will hear two texts. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings of each text. You may make notes at any time.

Listen carefully to each text and then answer the questions in **YIDDISH**.

All answers **must** be based on the texts.

TEXT 4 – Answer the following questions in **YIDDISH**.

Responses in the wrong language will receive no credit.

You may make notes in this space.

Question 9

Describe Shmul’s mental and physical state in this text.

באַשרײַב ווי אַזוי שמואל פילט זיך פיזיש און פסיכיש.

Question 10

What are the reasons behind Shmul’s mood?

פאַרוואָס איז שמואל אין אַזאַ שטימונג?

TEXT 5 – Answer the following question in **YIDDISH**.
Responses in the wrong language will receive no credit.

Question 11

To what extent is Yente really thinking about what the children want? Discuss, using an example from the text.

אויף ווי ווייט טראַכט יענטע וועגן דעם וואָס די קינדער ווילן?

Total 10 marks

You may make notes
in this space.

SECTION 2 – Reading and responding**Instructions for Section 2 – Part A****Texts 6 and 7, Questions 12–22**

Read the texts and then answer the questions in **ENGLISH**.

All answers **must** be based on the texts.

TEXT 6 – Answer the following questions in **ENGLISH**.

Responses in the wrong language will receive no credit.

You may make notes
in this space.

אין דער יידישער קהילה אין ליטע האָבן יאָזאַס דאָוטאַרטאַס און זײַן פּרוי יוליע באַקומען, נאָך זייער טויט, דעם יד-ושם מעדאַל. אויף אַ ספּעציעלער צערעמאָניע אין ליטע האָט דער ישראלידיקער אַמבאַסאַדאָר אין ליטע און לעטלאַנד פּרעזענטירט דעם מעדאַל אין נאָמען פון יד-ושם.

אין יאָר 1943 האָבן יעקב און ברכה אַבראַמאָוויטש איבערגעלאָזן זייער צוויי יאָריק טעכטערל אַריאַלע, אַ געבוירענע אין קאָוונער געטאָ דעם 24טן אָקטאָבער 1941, בײַ דער טיר פון קאָוונער קינדערהיים. ס'איז געווען צוגעלייגט אַ טרויעריק צעטל, אַז די איינזאַמע מוטער קען זיך לײדער נישט פאַרנעמען מיט איר טאָכטער אַריאַלע. דער דירעקטאָר פון דער קינדערהיים איז געווען פּיאָטראָס באָבליס, וועלכער האָט אין דער צײַט פון דער מלחמה געראַטעוועט צוואַנציק יידישע קינדער.

אין 1944 איז אַריאַלע זייער קראַנק געוואָרן. מען האָט זי אַרויסגענומען פון דער קינדערהיים און זי באַהאַלטן בײַ די דאָוטאַרטאַסעס אין שטוב. זיי זײַנען געווען באַפּרײַנדעט מיט אַריאַלעס פּאַטער, יעקב אַבראַמאָוויטש, וועלכער איז געווען אַ באַקאַנטער דאָקטאָר אין קאָוונער געטאָ.

ער פּלעגט זיך אַרויסגנבענען פון קאָוונער געטאָ און קומען באַזוכן און היילן זײַן טעכטערל אַריאַלע. די דאָוטאַרטאַסעס האָבן דערצײלט זייערע שכנים אַ באַבע מעשה, אַז אַריאַלע איז דאָס קינד פון אַ ווייטער, קראַנקער קוזינע. איידער דער קאָוונער געטאָ איז ליקווידירט געוואָרן זײַנען יעקב אַבראַמאָוויטש און זײַן פּרוי ברכה אַנטלאָפן פון געטאָ און זיך אויך באַהאַלטן בײַ די דאָוטאַרטאַסעס אין שטוב. נישט נאָר די עלטערן דאָוטאַרטאַס זײַנען געווען אַקטיוו בײַם ראַטעווען די יידישע משפּחה, נאָר אויך זייערע פיר זין האָבן אַלע געהאַלפן די יידישע משפּחה אַבראַמאָוויטש. אַלע האָבן זיי ריזיקירט מיט זייערע לעבנס.

אַריאַלע וווינט היינט אין לאָנדאָן אָבער צוליב איר געזונט האָט זי נישט געקענט אַנטיילנעמען אין דער צערעמאָניע. איר ברודער האָט געלייענט די באשרײַבונג וועגן דער דאָוטאַרטאַס משפּחה. דער יד-ושם האָט איבערגעגעבן דעם מעדאַל דעם אייניקל פון דער דאָוטאַרטאַס משפּחה, מאַריאַ ווירקעטיענע און דער שנור, דאַנטע דאָוטאַרטיענע. דאַנטע דאָוטאַרטיענע האָט באַדאַנקט די יידישע קהילה אין ליטע פאַרן אַפּשאַצן דעם העלדנטאָט פון דער משפּחה דאָוטאַרטאַס.

די פאַרניכטונג פון די ייִדן האָט דער פּרעזידענט פון ליטע, וואַלאַדאַס אַדאַמקוס, אַנגערופן "אונדזער אייביקער פאַרלוסט און ווייטיק".

Question 12

What is the role of the Yad V'shem in the text?

_____ 1 mark

Question 13

Why did the Abramovitch family leave their daughter at the Kovno orphanage?

_____ 1 mark

Question 14

How did the Dautartas family become involved with the Abramovitch family?

_____ 2 marks

Question 15

What was the outcome for all members of the Abramovitch family at the end of the war?

_____ 1 mark

Question 16

What qualities or characteristics drove the Dautartas family to act as they did?

_____ 2 marks

Question 17

How are the actions of Piatras Baublis linked to those of the Dautartas family?

_____ 1 mark

Question 18

Outline four of the main events of Ariale's life as recounted in the article.

_____ 4 marks

You may make notes in this space.

TEXT 7 – Answer the following questions in **ENGLISH**.

Responses in the wrong language will receive no credit.

You may make notes
in this space.

אַמאַל, ווען ר' אבא הצדיק איז אָנגעקומען אין זײַן שטאָט ערב שבת ביים אונטערגאַנג פון דער זון מיט אַ פעקל אויף די פלייצעס, האָט ער געזען א קראַנקן מענטשן ליגן אין מיטן וועג. דער מענטש האָט אים געבעטן, "ר' ייד טוט א מיצווה – טראָגט מיך אריין אין דער שטאָט." האָט ר' אבא געענטפערט, "אויב איך לאָז דאָ איבער מיין פעקל, פון וואָס וועל איך און מיין הויזגעזינד לעבן? אָבער אויב איך פאַרלאָז דאָ א קראַנקן, וועל איך פאַרשפילן מיין לעבן!"

טאָ וואָס האָט ער געטאָן? ער האָט אַראָפּגעלאָזט דאָס פעקל אויף דער ערד און האָט אַריינגעטראָגן דעם קראַנקן אין שטאָט. דאָן איז ער צוריקגעגאַנגען נאָך זײַן פעקל און איז נאָך אַ מאָל אַריינגעקומען אין שטאָט, מיט די לעצטע שטראַלן פון דער זון. אַלע האָבן געשטוינט און אויסגערופן, "איז דאָס טאַקע ר' אבא הצדיק?" ער אויך האָט זיך געפילט אומרויק און זיך געפרעגט: צי איז מעגלעך, אַז איך זאָל האָבן מחלל געווען דעם שבת?

אין דעם מאָמענט האָט דער רבוננו של עולם געמאַכט אַז די זון זאָל שײַנען נאָך אַ וויילע לענגער.

Question 19

What was the dilemma faced by Aba the Wise in this story?

1 mark

Question 20

Explain why Aba the Wise is an appropriate name for the character.

2 marks

Question 21

What is the moral of this story?

1 mark

Question 22

List four language features that indicate that this text is a narrative.

4 marks

Total 20 marks

You may make notes
in this space.

Instructions for Section 2 – Part B

Text 8, Question 23

Read the text and then answer the question in 150–200 words in **YIDDISH**.

All answers **must** be based on the text.

TEXT 8 – Answer the following question in **YIDDISH**.

Responses in the wrong language will receive no credit.

You may make notes
in this space.

וואָלונטירן פֿאַר סאַמאַליע

האַסטו געהערט: וועגן דער טראַגישער סיטואַציע אין סאַמאַליע?
אַז דאָס געזונט פון הונדערטער טויזנטער סאַמאַלישע קינדער
איז קריטיש?

ווייסטו: אַז די פסדרדיקע טריקענישן האָבן דערפירט צו אַ שרעקלעכער
סיטואַציע אין טויזנטער דערפלעך?
אַז פעלדער מיט פאַרפלאַנצטע געוויקסן ווערן אויסגעטריקנט
און אַז עס איז אַ געפאַר אַז הונגערטויט זאָל באַפאַלן סאַמאַליע?

ווייסטו: ווי שווער עס איז צו באַקומען וואַסער?
אַז פרויען און קינדער מוזן גיין צו פוס 20-40 קילאָמעטער ביז
זיי געפינען עס?
אַז אפילו דעמאָלט, איז דאָ אַ געפאַר, ווייל דאָס וואַסער איז
נישט ריין און איז פול מיט באַקטעריעס?

האַסטו געלייענט: וועגן דעם אַז דאָקטוירים פון דער וועלט געזונט אַרגאַניזאַציע
האָבן מורא אַז עס וועלן פאַרשפרייט ווערן קראַנקייטן אין אַן
עפידעמישער מאָס?

ביסטו: פאַראינטערעסירט אין הומאַניטאַרישער אַרבעט?
ביסטו גרייט: אַפצוגעבן אַ יאָר פון דיין לעבן צו העלפן די לייַדנדיקע
סאַמאַליער?

ביסטו: אין דעם עלטער צווישן 18 און 25?
געזונט?

**אויב דו פילסט אַז דו קענסט טאָן עפעס צו פאַרבעסערן די סיטואַציע אין
דעם קליינעם ווינקל פון דער וועלט,**

וויילן מיר אַז דו זאָלסט קאַנטאַקטירן דעם דירעקטאָר

'וואָלונטירן קיין סאַמאַליע'
פאַסט קעסטל 962
מעלבורן

Question 23

You have read the flyer and are extremely upset by the situation in Somalia. You feel great compassion for the people and their suffering.

Write a formal letter to the above address explaining why you should be accepted as a volunteer and include any questions you may have.

דו האָסט געלייענט דעם בולעטין. דו ביסט באַזאָרגט און פילסט גרויס מיטלייד מיט די מענטשן אין סאָמאַליע.

שרייב אָן אַ פאַרמעלן בריוו אויפן אויבן דערמאָנטן אַדרעס און דערקלער פאַרוואָס מען זאָל דיך אָננעמען ווי אַ וואָלונטיר און גיב צו פראַגעס אויב דו דאַרפסט דערקלערונגען.

Total 10 marks

You may make notes
in this space.

SECTION 3 – Writing in Yiddish

Instructions for Section 3

Answer **one** question in 200–250 words in **YIDDISH**.

Space is provided on the following page to make notes.

Question 24

Write an **imaginative** story to be published in the school year book beginning with the words ‘If only I knew then what I know now’.

שרײַב אַן אַן אַרטיקל וואָס דאַרף געדרוקט ווערן אין שול יאָר בוך נוצנדיק דיין פּאַנטאַזיע, וואָס זאָל זיך אָנהייבן מיט די ווערטער... "אויב איך וואָלט דעמאָלט געוואוסט וואָס איך ווייס היינט"

OR

Question 25

Write a report for your suburban newspaper **informing** the community about the closure of the elderly people’s home.

שרײַב אַ באַריכט פֿאַר דיין קהילה צײַטונג וואָס גיט צו וויסן דער קהילה אַז עס פֿאַרמאַכט זיך די אַלטן-היים.

OR

Question 26

You have been invited to give a speech at an assembly at your old school. You are to give a speech explaining how you have benefited from studying Yiddish in order to **persuade** the students to continue studying Yiddish beyond secondary school.

דו ביסט אַ געוועזענער סטודענט, און די שול האָט דיך אײַנגעלאָדן צו רעדן אויף אַ שול פֿאַרזאַמלונג. דערצייל די סטודענטן ווי אַזוי דו האָסט גענאָסן פון דיין לערנען ייִדיש כדי זיי זאָלן ווייטער אָנגיין מיט ייִדיש שטודיעס.

OR

Question 27

As a trainee journalist, write a review for the entertainment section of a newspaper about a film that you have recently viewed in which you **evaluate** its good and bad features.

דו לערנסט זיך צו זײַן אַ זשורנאַליסט. שרײַב אַן אַ רעצענזיע וואָס זאָל אָפּשאַצן די מעלות און חסרונות פון אַ פֿילם וואָס דו האָסט לעצטנס געזען.

Total 15 marks

You may makes notes in this space.

Write your response on the following pages.

SECTION 3 – continued
TURN OVER

Question No. (Mark in the box the number of the question you are answering.)

Area containing multiple horizontal lines for writing the answer.

Assessment criteria

Section 1: Listening and responding

Part A

- The capacity to understand and convey general and specific aspects of texts

Part B

- The capacity to understand general and specific aspects of texts
- The capacity to convey information accurately and appropriately

Section 2: Reading and responding

Part A

- The capacity to understand and convey general and specific aspects of texts

Part B

- The capacity to understand general and specific aspects of texts
- The capacity to convey information accurately and appropriately

Section 3: Writing in Yiddish

- Relevance, breadth and depth of content
- Appropriateness of structure and sequence
- Accuracy, range and appropriateness of vocabulary and grammar

